

Περιεχόμενα

1. ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 04/03/2023 σελ. 16,25
2. ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟ ΟΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΗΛΙΑΚΟ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑ ΚΟΝΤΡΑ NEWS 04/03/2023 σελ. 11
3. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 04/03/2023 σελ. 14

1. ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Μέσο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .04/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .04/03/2023

Σελίδα: 16

ΝΕΑ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μεταβιβάσεις ακινήτων με δια

**Καθιερώνεται
ο Ηλεκτρονικός
Φάκελος
Μεταβίβασης
Ακινήτου.
Θα συλλέγονται
ηλεκτρονικά τα
17 δικαιολογητικά**

➤ **Στην άρση** των γραφειοκρατικών εμποδίων που «μπλοκάρουν» τις μεταβιβάσεις των ακινήτων αποσκοπεί η κυβέρνηση καθιερώνοντας τον Ηλεκτρονικό Φάκελο Μεταβίβασης Ακινήτου, που θα περαιώνει τις διαδικασίες σε σύντομο χρονικό διάστημα, υπό την προϋπόθεση ότι τα μεταβιβαζόμενα ακίνητα είναι κτηματογραφημένα και τακτοποιημένα.

Το έργο, το οποίο έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και θα τεθεί σε πιλοτική εφαρμογή τις επόμενες ημέρες, προβλέπει την ανάπτυξη μίας διαδικτυακής πλατφόρμας διαχείρισης του ενιαίου Ηλεκτρονικού Φακέλου Μεταβίβασης Ακινήτου, μέσω της οποίας θα συλλέγονται ηλεκτρονικά τα 17 δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη σύνταξη των συμβολαίων μεταβιβάσεων ακινήτων.

Η πλατφόρμα θα λειτουργεί στην ψηφιακή πύλη του Δημοσίου gov.gr. Μέσω αυτής, τα δεκάδες πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται σήμερα για μία μεταβίβαση ακινήτου θα συγκεντρώνονται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ΑΑΔΕ, δήμοι, Κτηματολόγιο, Τεχνικό Επιμελητήριο, ΕΦΚΑ) και θα καταχωρίζονται στον ηλεκτρονικό φάκελο του ακινήτου που πρόκειται να μεταβιβαστεί.

Η διαδικασία

Η συγκέντρωση των δικαιολογητικών θα πραγματοποιείται από τον συμβολαιογράφο που συντάσσει το μεταβιβαστικό συμβόλαιο, μετά από εξουσιοδότηση των συμβαλλομένων. Ο συμβολαιογράφος θα εισέρχεται με τους προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και θα υποβάλλει αίτημα σε κάθε φορέα χωριστά για την ηλεκτρονική χορήγηση των απαραίτητων πιστο-

Οι συμβολαιογράφοι «τρέκουν» τις ηλεκτρονικές διαδικασίες, οι φορολογούμενοι γλιτώνουν τις «ουρές» σε πλήθος υπηρεσιών.

1. ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Μέσο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 04/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 04/03/2023

Σελίδα: 16

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΤΟΣ 2023 Μητρώο Ιδιοκτητών και Ενοικιαστών

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΛΑΙΤΣΑΚΗΣ
gpaitsaksis@e-typos.com

πομπικών και λοιπών δικαιολογητικών εγγράφων. Όταν θα έχει λάβει όλα τα δικαιολογητικά, αυτά θα «κλειδώνουν» στην πλατφόρμα και στη συνέχεια θα υποβάλλει ηλεκτρονικά τη δήλωση φόρου μεταβίβασης. Από και και πέρα,

ΑΠΟ τη δική της πλευρά η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) θα προκηρύξει εντός του 2023 στη δημιουργία μίας νέας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων που θα περιλαμβάνει αναλυτικά στοιχεία όχι μόνο για τα ακίνητα που κατέχουν οι φορολογούμενοι, αλλά ακόμη και για τα ακίνητα που μισθώνουν. Το νέο αυτό ηλεκτρονικό αρχείο θα ονομάζεται Μητρώο Ιδιοκτησίας και Διαχείρισης Ακινήτων και θα περιλαμβάνει τα στοιχεία του ηλεκτρονικού «Περιορισολογίου», που έχει δημιουργήσει εδώ και πολλά έτη η ΑΑΔΕ βάσει των υποβληθέντων δηλώσεων Ε9 των φυσικών και νομικών προσώπων. Θα περιλαμβάνει, επίσης, και όλα τα στοιχεία για τις μισθώσεις ακινήτων, αφού σ' αυτό οι μισθωτές θα υποχρεούνται να δηλώνουν σε ετήσια πεδία εάν εκμισθώνουν τα ακίνητα τους, οι δε ενοικιαστές θα πρέπει να εμφανίζουν τα ακίνητα για τα οποία καταβάλ-

λουν ενοίκια και να δηλώνουν και τα ποσά επίσημων μισθωμάτων που πληρώνουν. Σε κάθε φορολογούμενος χρήστης του νέου θα έχει τη δυνατότητα να βρήκει από τη μία πλευρά πλήρη και αναλυτικά στοιχεία για τα ακίνητα που του και από την άλλη πλευρά πλήρη και αναλυτικά στοιχεία για τα ακίνητα που χρησιμοποιεί ως ενοικιαστής. Θα μπορεί επίσης να έχει στη διάθεσή του καταγεγραμμένα και όλα τα στοιχεία σχετικά με το ύψος των εισοδημάτων του από ενοίκια ή και των δαπανών του για ενοίκια. Το Μητρώο Ιδιοκτησίας και Διαχείρισης Ακινήτων θα ενημερώνεται αυτόματα κάθε φορά που από ιδιοκτήτη ακινήτου και θα γίνεται αιτιολογημένη από τον ίδιο ακινήτου δήλωση στοιχείων μίσθωσης. Επίσης, το μητρώο αι-

τιώνεται αυτόματα κάθε φορά που ένας ιδιοκτήτης θα δηλώνει τη λύση της μίσθωσης ενός ακινήτου του. **Επικοινωνία...** Τα δεδομένα αυτού του μητρώου θα διασυνδεθούν με το ηλεκτρονικό αρχείο των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, προκειμένου τα εισοδήματα που αποκοτούν οι ιδιοκτήτες από την εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας τους να προσμετρώνονται από την ΑΑΔΕ στα έντυπα Ε1 και Ε2 των φορολογικών τους δηλώσεων, οι δε δαπάνες των ενοικιαστών για πληρωμές μισθωμάτων να προσμετρώνονται κι αυτές στα δικά τους έντυπα Ε1 και να μη κερδίζουν ουκιστικά καμία πρόσθετη ενέργεια συμπλήρωσης στοιχείων τόσο από τους ιδιοκτήτες όσο και από τους ενοικιαστές. Έτσι, τα

ποσά των φορολογητέων εισοδημάτων από ακίνητα, αλλά και τα ποσά των τεκμηρίων διαβίωσης για τις κατοικίες θα υπολογίζονται αυτόματα από την ΑΑΔΕ. Με τα δεδομένα που έχουν δηλωθεί στο Εθνικό Καταλόγιο, προκειμένου να εντοπιστούν και να διακριθούν αποκλίσεις στα περιγραφικά στοιχεία των ακινήτων που έχουν δηλωθεί από τους ιδιοκτήτες και από το Δημόσιο, αλλά και να αποκαλυφθούν και να αποτυπωθούν οι διαφορές και οι διαδικασίες μεταξύ ιδιωτών και Δημοσίου επί αμφισβητούμενων εκτίσεως. Σε όσες περιπτώσεις διαπιστώνονται διαφορές στα περιγραφικά στοιχεία των ακινήτων που έχουν δηλωθεί στην ΑΑΔΕ και στο Καταλόγιο οι ιδιοκτήτες θα καλούνται να υποβάλουν διορθωτικές τροποποιητικές δηλώσεις Ε9, προκειμένου να διορθώσουν τις διαφορές.

η διαδικασία θα ολοκληρώνεται με την ηλεκτρονική μεταγγραφή του ακινήτου στο Καταμετρητήριο. Με αυτή τη νέα ηλεκτρονική διαδικασία, οι φορολογούμενοι θα απαλλαγούν από τις επισκέψεις και την πολυπλοκή ταλαιπωρία σε εφορίες, δήμους, Καταμετρητήριο Γραφεία και Πολυδομικές, προκειμένου να υποβάλουν διά ζώσης αιτήματα για έκδοση των αναγκαίων δικαιολογητικών. Επισημαίνεται ότι σήμερα για να ολοκληρωθεί η μεταβίβαση ενός ακινήτου απαιτούνται φορολογική ενημερότητα, πιστοποιητικό ΕΝΔΙΑ, πιστοποιητικό ΔΟΥ περί μη οφειλής φόρου κληρονομιάς - δωρεάς, πιστοποιητικό για μη οφειλή προς ΟΤΑ, βεβαίωση ασφαλιστικής ενημερότητας κ.λπ. Για τις αιχμές

ντρον όλων αυτών των δικαιολογητικών ο φορολογούμενος μπορεί σήμερα να χρησιμοποιήσει το νέο σύστημα της διαδικασίας μεταβίβασης ακινήτου και η απειλοποίηση των υπαλλήλων των εμπλεκόμενων φορέων και άλλων μεσαίων φορέων που απαιτούνται.

Διασύνδεση
Η διαδικτυακή πλατφόρμα διαχείρισης του εναίου ηλεκτρονικού φακέλου μεταβίβασης ακινήτων απαιτεί τη διαλειτουργικότητα με τα πληροφοριακά συστήματα των εμπλεκόμενων φορέων και την ανάπτυξη υποσυστημάτων για την ανταλλαγή των επιθυμητών δεδομένων. Ο Ηλεκτρονικός Φάκελος Μεταβίβασης Ακινήτου συνδέεται από τις εξής δράσεις:
► Διασύνδεση του συστήματος e-Αξες με άλλα συστήματα (ΕΦΚΑ, Πυροσβεστική Υπηρεσία, ΔΕΔΔΗΕ, Δασική Υπηρεσία και ΔΕΣΦΑ).

► Υφιστάμενη των διαδικασιών επιθεώρησης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
► Κατήχηση της κοινότητας της επιθεώρησης του κτηρίου στον ΔΕΔΔΗΕ και ολοκλήρωση της ενσωμάτωσης του συστήματος δήλωσης τετραγωνικών μέτρων στους δήμους.
► Λειτουργία της πλατφόρμας για την απόκτηση άδειας κατασκευής. ■

1. ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΓΡΗΓΟΡΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

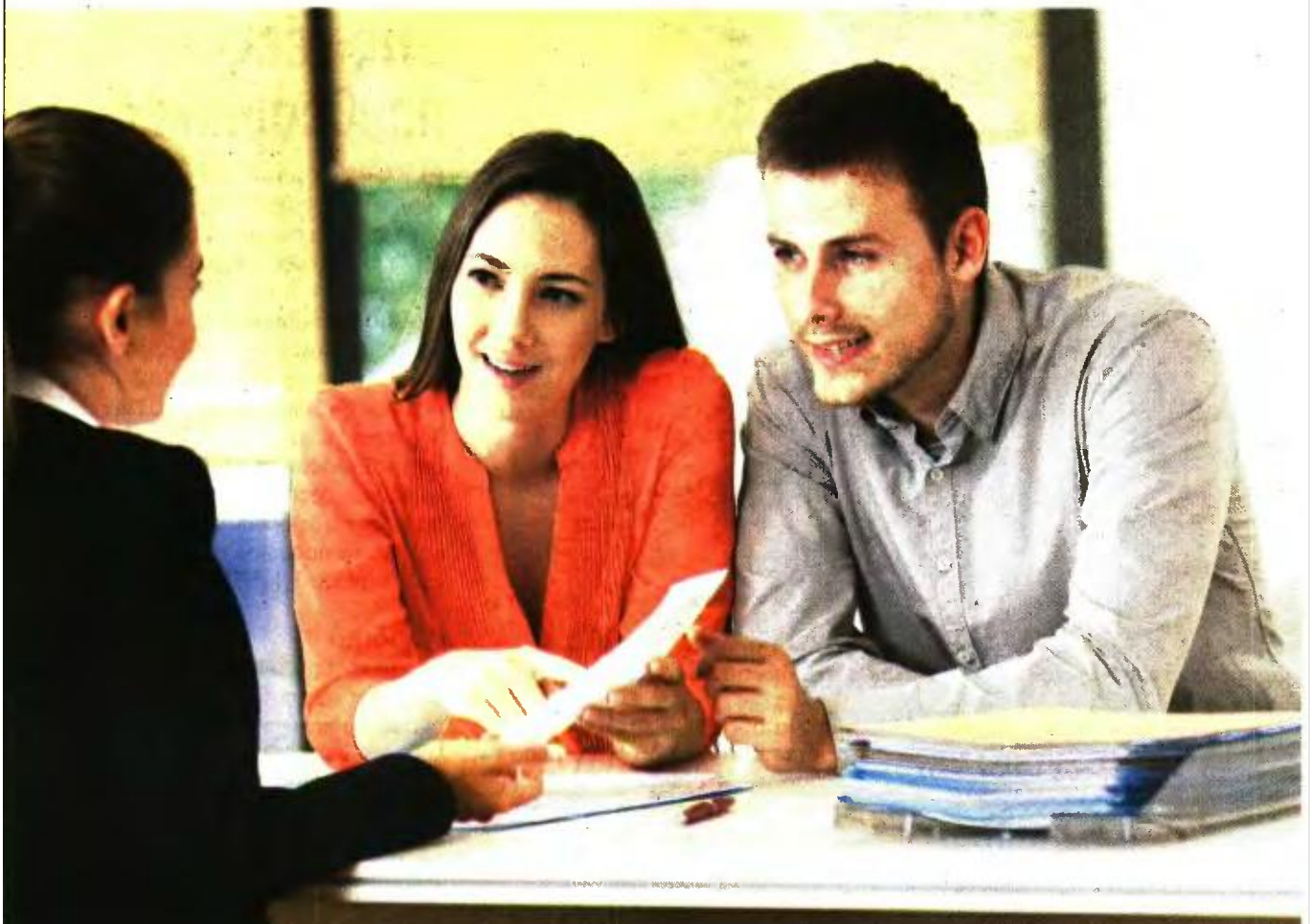
Μέσο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .04/03/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .04/03/2023

Σελίδα: 25

δικασίες... εξπρές

Τον Απρίλιο οι αιτήσεις για τον ηλιακό θερμοσίφωνα

Νέα αναβολή παίρνει το άνοιγμα της πλατφόρμας του gov.gr για το πρόγραμμα επιδότησης ηλιακού θερμοσίφωνα. Έτσι σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, μετά τη νέα καθυστέρηση, το πρόγραμμα επιδότησης ηλιακού θερμοσίφωνα δεν αναμένεται να ανοίξει ούτε στις αρχές, ούτε στα μέσα Μαρτίου όπως είχε προγραμματιστεί, αλλά πάει για τέλος Μαρτίου και πιθανότατα αρχές Απριλίου.

Ωστόσο, μόνο 150.000 νοικοκυριά - από τα περίπου 3 εκατομμύρια που διαθέτουν ηλεκτρικό θερμοσίφωνα - θα επιδοτηθούν στον πρώτο κύκλο χορήγησης των ενισχύσεων για το «Ανακυκλώνω-Αλλάζω θερμοσίφωνα». Προτεραιότητα θα έχουν οι πιο ευάλωτοι, δηλαδή χαμηλόμισθοι, μονογονεϊκές οικογένειες, άτομα με ειδικές ανάγκες ή πολύτεκνοι. Ωστόσο, αρμόδιες πηγές επιβεβαιώνουν ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν θα είναι το μόνο και πολλοί περισσότεροι θα έχουν την ευκαιρία να διεκδικήσουν την επιδότηση του 60% για να βάλουν ηλιακό θερμοσίφωνα. Υπενθυμίζεται εξάλλου ότι και στο πρόγραμμα «Αλλάζω συσκευή» μοιράστηκαν πολλά εκπαιδευτικά voucher μετά τη λήξη της προθεσμίας του προγράμματος.

Αξίζει να σημειωθεί, πως μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις είναι να υπάρχει εγκατεστημένος ηλεκτρικός θερμοσίφοντας και να γίνει αντικατάσταση με ηλιακό. Εκτός προγράμματος θα μείνουν και όσοι έχουν ήδη ηλιακό θερμοσίφωνα. Εάν δηλαδή κάποιος έχει έναν παλιό ηλιακό και θέλει να τον αλλάξει, δεν θα μπορέσει να το κάνει με την επιδότηση. Η πλατφόρμα που θα μπει να κάνει αίτηση με τους κωδικούς σας Taxisnet είναι το allazothermosifona.gov.gr. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του υπουργείου Ενέργειας, εάν προχωρήσει κανείς σε αντικατάσταση θα εξοικονομήσει 20%, ωστόσο, άλλες εκτιμήσεις κάνουν

λόγο για ακόμα πιο σημαντική εξοικονόμηση που συντελείται από την πρώτη κιόλας ημέρα εγκατάστασης. Έχει υπολογιστεί, επίσης, ότι μια τετραμελής οικογένεια μπορεί να κάνει απόσβεση του κόστους για ηλιακό σε περίπου τέσσερα χρόνια. Ένας μέσος ηλεκτρικός θερμοσίφοντας υπολογίζεται ότι καίει περίπου 4 κιλοβατώρες σε μία ώρα, πράγμα που σημαίνει ότι εάν ανάβετε τον θερμοσίφωνα για μισή ώρα την ημέρα, με βάση τη σημερινή τιμή της αγοράς, θα μπορούσατε να πληρώσετε καθημερινά έως και 1,5 ευρώ. Για ένα μήνα, το ποσό αυτό φτάνει στα 45 ευρώ για να κάνετε ντουζιέρα να πλύνετε τα πιάτα, χωρίς να συνυπολογίσουμε και το επιπρόσθετο κόστος του νερού. Τρεις τρόποι εξοικονόμησης με ηλεκτρικό θερμοσίφωνα:

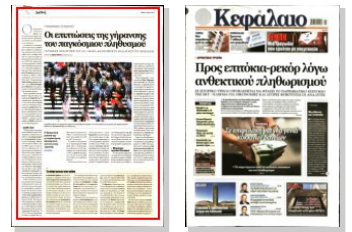
Μέχρι να φτάσει πάντως η Άνοιξη και να αλλάξετε τον ηλεκτρικό θερμοσίφωνα, μπορείτε να ακολουθείτε τις παρακάτω συμβουλές εξοικονόμησης:

- Μην αφήνετε τον θερμοσίφωνα αναμμένο για πολλή ώρα, αλλά μόνο για όσο χρειάζεται για να ζεσταθεί το νερό.
- Ρυθμί-

- σε τον θερμοστάτη του στους 40-50°C το καλοκαίρι.
- Αναβέ τον τις ώρες του νυχτερινού τιμολογίου.

Η διαδικασία πάντως θα είναι ίδια με το πρόγραμμα επιδότησης ηλεκτρικών συσκευών «Αλλάζω συσκευή». Οι δικαιούχοι για το «Ανακυκλώνω-Αλλάζω θερμοσίφωνα» θα είναι τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα μετά το 2005, με ΑΦΜ και κωδικούς Taxisnet και υπέβαλαν φορολογική δήλωση για το 2021. Κάθε ενδιαφερόμενος υποβάλλει μία αίτηση για μία και μόνο κατοικία, η οποία είτε είναι η κύρια είτε η δευτερεύουσα (ιδιόκτητη, ενοικιασμένη ή παραχωρημένη) και με ενεργή παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Την αίτηση θα κάνει ένα μέλος της οικογένειας, ενώ η επιδότηση θα καλύπτει μέχρι και το 60% για την 1η εισοδηματική κατηγορία.

Νέα αναβολή στο πρόγραμμα ενώ μόνο 150.000 νοικοκυριά - από τα περίπου 3 εκατ. που διαθέτουν ηλεκτρικό θερμοσίφωνα - θα επιδοτηθούν στον πρώτο κύκλο

► Δημογραφικές ανισορροπίες

Οι επιπτώσεις της γήρανσης του παγκόσμιου πληθυσμού

ΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ 20ου ΑΙΩΝΑ ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΑ ΘΑ ΚΑΤΑΣΤΟΥΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

■ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΡΑΠΤΗ raptis@kefalaiο.gr

Ο παγκόσμιος πληθυσμός γεννά – και οι πολιτικο-οικονομικές επιπτώσεις αυτής της εξέλιξης δεν είναι εύκολο να υπολογισθούν εκ των προτέρων.

Η ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού εκτίναξε τον αριθμό των ανθρώπων που κατοικούν πάνω στη Γη, καθώς και τον αριθμό αύξησής του. Από την έναρξη της βιομηχανικής επανάστασης μέχρι το 1927, δηλ. περίπου εκατό χρόνια αργότερα, ο παγκόσμιος πληθυσμός πέρασε από το 1 στα 2 δισεκατομμύρια ανθρώπους. Όμως χρειάστηκαν μόνο 33 χρόνια επιπλέον για να φτάσει, το 1960, τα 3 δισεκατομμύρια. Έκτοτε προστίθεται άλλο 1 δισεκατομμύριο κάθε δώδεκα χρόνια περίπου – και τα 8 δισεκατομμύρια ανθρώπων που τώρα κατοικούν τον πλανήτη θα γίνουν 9 σε δεκαπέντε χρόνια.

Όμως οι προβολές που προέβλεπαν διαρκή αύξηση του πληθυσμού διαψεύδονται. Η αυξητική τάση «φρενάρει» και ο 21ος αιώνας θα αποδεχθεί αυτός της παγκόσμιας δημογραφικής κορύφωσης, πριν την (ήδη δρομολογημένη εν μέρει) αποκλιμάκωση. Κατά τους υπολογισμούς του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), το ανώτατο όριο θα επιβεί το 2085 και θα είναι τα 10,4 δισεκατομμύρια.

■ Διπλή τάση

Τι εξηγεί αυτήν τη φαινομενικά παράδοξη πορεία; Η διπλή φύση των τάσεων που πυροδοτεί ο εκσυγχρονισμός και ο αστικοποίηση (σύμφωνα με το πρόγραμμα Habitat των Ηνωμένων Εθνών, από το 2006 και μετά η πλειονότητα των ανθρώπων ζει, για πρώτη φορά στην Ιστορία, σε πόλεις και όχι στην ύπαιθρο). Από τη μία, η πρόοδος στις συνθήκες διαβίωσης (πρωτίστως την ύδρευση και την αποχέτευση), καθώς και στην ιατρική επιστήμη, καθιστά τη ζωή των ανθρώπων πιο μακρά. Από την άλλη, όμως, η γεννητικότητα υποχωρεί, καθώς απομακρυνόμαστε από το πρότυπο της αγροτικής ζωής και η ανασύλληψη γενικεύεται.

Οι δύο αυτές τάσεις, που αρχικά αποτελούσαν γνώρισμα της βιομηχανικής Δύσης, εξαπλώνονται, άνωσα αλλά σταθερά, και σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Στις πλούσιες χώρες το προσδόκιμο επιβίωσης έχει αυξηθεί κατά περίπου δέκα χρόνια και συνήθως πλέον ξεπερνά τα 80 έτη. Αλλά και σε χώρες μικρότερου εισοδήματος έχει διπλασιασθεί σε σχέση με το 1950, φθάνοντας τα 63 έτη, με κύριο οδηγό τη μείωση της βρεφικής θνησιμότητας. Το 1972 το 14% των νεογέννητων σε Ινδία και Αφρική δεν επι-

Η σταδιακή μείωση του εργατικού δυναμικού σιμοτά μειώνει αναπνοή, την οποία επιδεινώνει το γεγονός της οριακής και μόνο αύξησης της παραγωγικότητας του υπάρχοντος.

Η δραματική μείωση της γεννητικότητας εξαπλώνεται παντού εκτός Αφρικής

βίωνε μέχρι τα πρώτα του γενέθλια – το ποσοστό αυτό έχει πλέον περιοριστεί στο 2,6% και 4,4% αντιστοίχως.

Στο πεδίο της γεννητικότητας, η Αφρική παραμένει εξαίρεση: από το 1 δισεκατομμύριο ανθρώπων που θα προστεθούν στον πλανήτη μέχρι το 2037, οι μισοί θα προέρχονται από εκεί, όπως και κάθε άλλη αύξηση του πληθυσμού μετέπειτα.

Όμως παντού αλλού τα πο-

σοστά μειώνονται – ενίοτε δραματικά. Σε περισσότερες από τις μισές χώρες της υψηλού, συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών γιγάντων της Κίνας και της Ινδίας, αντιστοιχούν λιγότερες από 2,1 γεννήσεις ανά γυναίκα, που είναι και το όριο αναπλήρωσης του πληθυσμού. Σε περιοχές όπως η Σιγκαπούρη και το Χονγκ Κονγκ ο δείκτης έχει πέσει κάτω από το ένα παιδί ανά γυναίκα. Ο παγκόσμιος μέσος

όρος διαμορφώνεται στο 2,3 και κοινωνίες που τώρα φανταζόνταν άκρως νεανικές, όπως αυτές της Μέσης Ανατολής, σύντομα θα περάσουν σε φάση δημογραφικής συρρίκνωσης.

■ Μικρότερο εργατικό δυναμικό

Οι οικονομικές επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού απασχολούν κυρίως τη διεθνή δημόσια συζήτηση αποκλειστικά σε σχέση με την Κίνα, η

οποία πληρώνει τη μέχρι πρότινος ισχύουσα «πολιτική του ενός παιδιού». Όμως αφορούν πολύ περισσότερες χώρες, συμπεριλαμβανομένων αυτών της G7.

Όπως επισημαίνει ο οικονομολόγος Μάικ Ρόμπερτς στην ιστοσελίδα του The Next Recession, η σταδιακή μείωση του εργατικού δυναμικού συνιστά μείζονα ανατροπή, την οποία επιδεινώνει το γεγονός της οριακής και μόνο αύξησης της παραγωγικότητας του υπάρχοντος. Η χρόνια υποχώρηση της κερδοφορίας του κεφαλαίου έχει οδηγήσει σε μείωση των παραγωγικών επενδύσεων και αυτή με τη σειρά της προκαλεί στασιμότητα στην παραγωγικότητα της εργασίας.

Το αποτέλεσμα είναι οι ανεπτυγμένες οικονομίες να καταγράφουν μόλις ετήσια αύξηση παραγωγικότητας μικρότερη της ποσοστιαίας μονάδας την τελευταία πενταετία και μόνο οι ΗΠΑ «εξέχουν» (με ένα κατά τα λοιπά ταπεινό 1,4%), επαφελούμενες της εισροής μεταναστευτικού πληθυσμού.

Χωρίς να υπολογίζουμε τυχόν εξωγενή σοκ, θα πρέπει να αναμένουμε μεσοπρόθεσμα μείωση του ΑΕΠ της Ευρωζώνης και της Ιαπωνίας κατά μία ποσοστιαία μονάδα ετησίως, ενώ οι αγρολαογενείς οικονομίες θα κρατηθούν σε θετικά ποσοστά όχι ανώτερα του 1,5%. Οι ρυθμοί ανάπτυξης του 21ου αιώνα είναι πια πολύ μακρινοί.

▼ Το χάσμα γενεών στην κλήρη

ΤΑ ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΣΥΜΒΑΤΑ στα οποία κυριαρχούν οι νεότερες ηλικίες έχουν πολύ διαφορετικές προτεραιότητες από αυτά στα οποία έχουν μεγαλύτερο ειδικότερο βάρος οι μη παραγωγικές ηλικίες. Στην πρώτη περίπτωση, τον τόνο δίνει η διεκδίκηση ευκαιριών και αναπτυξιακών οραμάτων, ενώ στη δεύτερη η αποφυγή των ρίσκων και η διατήρηση κεκτημένων. Δεν είναι τυχαίο, από αυτή την άποψη, ότι τα (όλο και λιγότερο βιώσιμα) συνταξιοδοτικά συστήματα αποτελούν το επικεντρωμένο πολιτικών τριβών σε όλο και περισσότερες κοινωνίες. Σε ένα περιβάλλον δε όπου η νεολαία βρίσκει «κλειστές πόρτες», οι αποκλίσεις μπορούν να γίνουν εκρηκτικές.

Και τα πράγματα περιπλέκονται πολύ περισσότερο όταν υπεισέρχεται ο πολιτισμικός παράγοντας, δηλ. η πρόταση των αξιών της ελευθερίας, της ατομικής αυτονομίας και του κοσμοπολιτισμού από την τριτηγενή των εικασάρδων, που ενθικλιώθηκε, λ.χ., μέσα στην πανδημία ή την προκαταβολική απόφαση της προοπτικής της σταθερής καρδιάς.

Πράγματι, σε όλη την Ευρώπη, παρατηρείται το Eurointelligence, μια μεγάλη διαφορά στις πολιτικές αντιλήψεις και τις εκλογικές συμπεριφορές χωρίζει όσους είναι κάτω των 30 ετών από όσους έχουν περάσει αυτό το ηλικιακό όριο. Η τάση που κυριαρχεί στη λεγόμενη GenX είναι σε γενικές γραμ-

μές αντισταθμική και ευνοεί τις τομές. Αυτό στην παρούσα φάση παίρνει συνήθως αριστερό πρόσημο, αλλά όχι απαραίτητα παντού.

Στη Βρετανία η δημοσκοπική άνοδος των Εργατικών και η ανάδειξη ζητημάτων όπως η στέγηση αποδίδεται ευθέως στις προτιμήσεις των νεότερων ψηφοφόρων, που άλλωστε είναι επιδεικτικά ξένοι προς τις ευρωσκεπτικιστικές εισιοθήσεις των μεγαλύτερων. Στη Γαλλία, παρά το νεαρόν της ηλικίας του, ο πρόεδρος Μακρόν αποτέλεσε σαφώς την επιλογή των συσταθμικών, ενώ από τη νεανική ψήφο επωφελήθηκε κυρίως ο Μελανσόν και η Λεπέν. Στη Γερμανία οι μικρότερες ηλικίες ψηφοφό-

ροι, νομοπάροντας τα γόλαι ποτέ μεγάλα κόμματα, στρέφονται προς τους Πρόσινους και τους Φιλελεύθερους. Στην Ιταλία το Κίνημα Πέντε Αστέρων απομένει επιλογή όσων βίωσαν από πρώτο χέρι την κρίση της Ευρωζώνης, αλλά όχι των εικασάρδων, οι οποίοι δίνουν μια νέα ευκαιρία στο Δημοκρατικό Κόμμα, που πολύ χαρακτηριστικά μόλις εξέλεξε γηγέδα την 37χρονη Ελι Σάιν.

Με άλλα λόγια, εξαιρετικά αντιφατικές επιλογές, οι οποίες όμως έχουν ως κοινό παρονομαστή τη διάθεση «να αλλάξουν τα πράγματα», κερδίζουν έδαφος στην ευρωπαϊκή νεολαία, σε αντίθεση προς το κυρίαρχο πνεύμα των «προσεκτικά μετρημένων βημάτων».